

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1276/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-203/24-E

Název	Středisko výchovné péče Svitavska
Sídlo	čp. 40, 572 01 Květná
E-mail	svpsy@seznam.cz
IČO	02 709 058
Identifikátor	691 006 580
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Bc. Vlasta Pechancová
Zřizovatel	Květná Zahrada, z.ú.
Místo inspekční činnosti	Pavlovova 1422, Svitavy Květná 159, Květná Květná 42, Květná Čsl. armády 485, Polička Komenského 371, Moravská Třebová Ropkova 51, Litomyšl U Zámečku 784, Jevíčko
Inspekční činnost na místě	10. až 12. 6. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Charakteristika

Středisko výchovné péče Svitavska (dále „středisko“) poskytuje diagnostické, preventivně výchovné a poradenské služby formou ambulantní, celodenní, terénní a formou internátní na pracovišti v Květné. Celodenní služby, realizované také o letních prázdninách, jsou poskytovány ve Svitavách a nově bylo otevřeno celodenní oddělení pro klienty mladšího školního věku v Poličce. Ambulantní služby jsou poskytovány na pracovištích ve Svitavách, Jevíčku, Litomyšli, Moravské Třebové a v Poličce. Výchově vzdělávací proces probíhá podle *Školního vzdělávacího programu Střediska výchovné péče Svitavska*. Středisko je koedukované školské zařízení pro klienty s rizikem poruch chování nebo již rozvinutými projevy a negativními jevy v sociálním vývoji, pro osoby odpovědné za jejich výchovu a pro pedagogické pracovníky. Celkový povolený počet lůžek v internátním oddělení střediska je stanoven na osm klientů. V době inspekční činnosti bylo v internátním oddělení umístěno šest klientů na základě smlouvy se zákonným zástupcem, v celodenních odděleních bylo evidováno 22 klientů, v ambulantní péči 335.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Při plánování činnosti střediska vychází ředitelka z koncepčních záměrů, které zohledňují potřeby střediska pro jeho další rozvoj. Aktivním a systematickým řízením s dobrými manažerskými schopnostmi vytváří ředitelka střediska podmínky pro zkvalitňování poskytovaných služeb klientům. Nové nastavení kompetencí a zodpovědnosti za jednotlivá oddělení mezi jejich vedoucí pracovníky je účelné a podporující naplňování koncepčních cílů. Výchově vzdělávací činnost střediska je pravidelně vyhodnocována při dílčích poradách jednotlivých oddělení, při společných poradách s vedením střediska i nezbytným každodenním kontaktem pedagogů. Projednávané oblasti jsou ve prospěch efektivního chodu střediska, řešení nastalých situací, předávání informací a především pro stanovení individuální péče o klienty včetně zpětné vazby k práci pedagogů. Ta je poté promítána do práce s klienty a podporuje snahu o zkvalitnění výchovy a vzdělávání. Důraz je kladen na maximální motivaci klientů, vytváření individuálních postupů ke každému z nich a vzájemnou pomoc všech zúčastněných stran. Provázanost nově upravených dokumentů střediska je v některých případech méně patrná, např. vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu a časový plán nejsou rozpracovány tak, aby byly účelně zahrnuty do týdenních plánů a následně do individuálních výchovných plánů (dále „IVYP“). Ty jsou vedeny v písemné podobě a částečně v elektronické. Tento systém není ještě zcela ukotven a sjednocen, aby byl přínosem pro zachycení vývoje klienta, vyhodnocování poskytovaných služeb a stanovení doporučení pro další práci s ním.

Ředitelce střediska se daří vytvářet stabilní spolupracující a genderově vyvážený tým s vysokým podílem odborných pracovníků, což se kladně promítá do přímé práce s klienty. Pozitivem je absolvování terapeutických výcviků několika z nich, zajištění pozice psychologa interním pracovníkem, zajištění výuky pedagogy vzdělanými v učitelských oborech a vlastního etopeda pro každé oddělení, což je žádoucí pro odbornou práci s klienty. Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je věnována dostatečná pozornost a pedagogové si tak aktivně zvyšují nebo rozšiřují kvalifikaci. Středisko má rovněž vytvořeny podmínky pro pravidelnou intervizi pedagogů a zajišťuje jim i dobrovolnou účast na supervizi vykonávané externím pracovníkem, která příznivě ovlivňuje kvalitu průběhu výchovně vzdělávacích procesů. Středisko realizuje vlastní semináře a vzdělávací programy jako metodickou pomoc pedagogům ve školách, asistentům pedagoga, školním psychologům a speciálním pedagogům v problematice práce se žáky s výchovnými problémy. Intenzivně probíhá také spolupráce s praktikanty a stážisty z vyšších odborných a vysokých škol, kteří se i během inspekční činnosti aktivně zapojovali do výchovně vzdělávacího procesu.

Pro plnění výchovně vzdělávacích cílů má středisko zajištěny dobré materiální i prostorové podmínky, které jsou na jednotlivých odděleních průběžně doplňovány a modernizovány. Svitavské oddělení se přemístilo do nových prostor v jedné budově, které lépe odpovídají potřebám střediska, jeho pracovníků a klientům. Klienti internátního oddělení, které má charakter běžné domácnosti, mají k dispozici dílnu pro práci se dřevem a přilehlý statek zřizovatele. Ty jsou společně s nabídkou dalších aktivit vhodně využívány v rámci smysluplného trávení volného času. Prostory jednotlivých oddělení jsou vkusně esteticky vyzdobené a vytváří klientům podnětné prostředí pro rozvoj osobnostně sociálních kompetencí. Stravování klientů je zajišťováno školní jídelnou, v internátním oddělení zřizovatelem. Na přípravě stravy v internátním oddělení se částečně podílejí také klienti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Zaměření výchovně vzdělávacích cílů stanovených v IVýP se přínosně vztahovalo k rozvoji a podpoře objektivitu vnímání vlastní osobnosti, vztahům a prosociálnímu chování vůči dospělým, vrstevníkům i autoritám, žádoucímu řešení a rozhodování v problematických situacích včetně přijímání vzniklých důsledků, samostatnosti a sebedůvěry apod. Aktuální dosažené individuální pokroky klientů se projevovaly v jejich zvýšené motivaci k postupnému vědomému usměrňování svých reakcí na nastalé situace, upevňování plnění školních požadavků jako jsou pravidelná a včasná docházka, přípravě na výuku, plánování a organizaci času, spolupráci s ostatními nebo soustředění na samostatnou práci.

V dopoledních vzdělávacích aktivitách byli klienti vedeni k dodržování domluvených pravidel, k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu. Efektivně byli vedeni ke smysluplnému a strukturovanému hodnocení svých negativních i pozitivních projevů chování a k výsledkům své práce v průběhu dopoledních činností. Objektivitu jejich úsudku usměrňovalo hodnocení ostatních klientů a pedagogů. Pro nejmladší klienty bylo velmi přínosné hodnocení po kratších časových úsecích, které účinně podporovalo upevňování uvědomění o vlastním postupu směrem k jejich cílům. V průběhu inspekční činnosti klienti účinně spolupracovali s pedagogy i vzájemně mezi sebou. Nastavený motivační systém postupných kroků cíleně podporuje individuální pokroky klientů. Společně s denními a týdenními komunitami přispívá účinnému a vhodnému ovlivňování jejich potřebných dovedností důležitých pro rozvoj jejich osobnosti. Pozitivní atmosféra a profesionální přístup pedagogů přispívaly

k efektivnímu průběhu činností a partnerské vzájemné interakci s klienty. To klienti potvrzovali i v uskutečněných rozhovorech se školními inspektorkami. Velkým přínosem pro individualizaci a diferenciaci vzdělávání ve výchovných skupinách je optimálně zajištěné personální obsazení většinou dvou učitelů a asistentů pedagoga.

Příležitostí k dalšímu rozvoji vzdělávacích služeb je lépe stanovená organizace výukových předmětů do kratších časových úseků tak, aby nevznikaly jejich dvouhodinové bloky a rozvrh hodin více vycházel z obvyklého rozvržení v kmenových školách. Rovněž intenzivnější pozornost by měla být věnována situacím, se kterými mohou mít klienti problémy ve svých kmenových školách, např. kompenzace psychomotorického neklidu a projevů hyperaktivity, organizace učebních materiálů a pomůcek na svém pracovním místě. Velmi dobře jsou zapojeni zákonní zástupci klientů, kteří poskytují pedagogům každodenní písemnou zpětnou vazbu o průběhu a aktivitách po návratu z celodenního pobytu domů. To má pozitivní dopad na spolupráci se střediskem, společném jednotném působení i na edukaci zákonných zástupců v uplatňovaném výchovném stylu.

Odpolední aktivity klientů v celodenním a internátním oddělení jsou plánovány podle individuálních cílů v IVýP. Přenosem informací pedagogů směrem k vychovatelům je možné ihned reagovat a případně přizpůsobit i činnosti podle aktuální situace. To významně přispívá k potřebnému individuálnímu a skupinovému působení na klienty. Kromě působení na budování vztahů, zlepšení komunikace, posilování volných vlastností jsou prohlubovány postupy, které podporují dovednosti potřebné pro život jako je např. péče o zvířata, samostatnost při vykonávání některých domácích prací, rozvoj zručnosti nebo organizace vlastního času. Příležitostí je osobní zapojení klientů internátního oddělení i např. do nákupu potravin, čímž se zvyšuje jejich způsobilost hospodaření s penězi.

Preventivní působení na klienty se prolíná celým výchovně vzdělávacím procesem, podporuje nastavené cíle činností a jejich rozvoje. Patrná byla propojenost s dodržováním režimových opatření v rámci rozvoje prosociálního chování, zvládání problémových, ale i nastalých životních situací. K očekávanému osobnostnímu rozvoji klientů pozitivně přispívají nabízené expresivní terapie a prožitek ze smysluplného trávení volného času. Účastí klientů na outdoorových aktivitách jsou jim zprostředkovávány nejen možnosti naplňování volného času, ale mají význam i pro jejich osobní sebepoznání a rozvoj volných vlastností při překonávání vhodně zvolených překážek.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Středisko se výsledky výchovy a vzdělávání cíleně zabývá, čímž podporuje žádoucí rozvoj osobnosti klientů. Výsledky výchovy a vzdělávání jsou soustavně sledovány, hodnoceny a zaznamenávány s cílem dosáhnout co nejvyšší možnou míru samostatnosti a uvědomělosti v oblasti formování žádoucího chování klientů tak, aby po ukončení spolupráce co nejlépe zvládli fungování ve školách a v běžném životě. Systém hodnocení je založen na zcela individuálním přístupu ke každému klientovi s důrazem na znalost jeho specifických potřeb. Každý klient si ve spolupráci s pedagogy stanoví hlavní cíle, které dále rozpracují na cíle dílčí, jež jsou postupně naplňovány a pravidelně formativně vyhodnocovány. Každodenní hodnocení je zaznamenáváno a vyhodnocováno s vizuální podporou na denních a týdenních komunitách. Klienti jsou při nich vedeni k sebehodnocení i vzájemnému hodnocení, což přispívá k rozvoji jejich sebepojetí, formování chování žádoucím směrem a pozitivní změně hodnotového žebříčku. Vzhledem k přehledné vizualizaci a transparentnosti propracovaného motivačního systému je dobře patrný vývoj v dosahování osobních cílů a klienti tak mají srozumitelné informace o tom, jak se jim daří jednotlivé cíle naplňovat.

Klienti této formě hodnocení rozumí, pravidla jsou pro ně jasná a srozumitelná. Při rozhovorech se školními inspektorkami potvrdili, že jsou v zařízení dobrovolně, znají důvody svého umístění, usilují o dosažení zlepšení. Výsledky vzdělávání jsou průběžně projednávány při každodenním kontaktu pedagogů a případné problémy jsou řešeny v rámci odpoledních aktivit. Také zákonní zástupci klientů celodenních oddělení jsou každodenně informováni o průběhu vzdělávání svých dětí. To přispívá k prevenci školní neúspěšnosti klientů. Pestrá nabídka skupinových programů (*Dívčí skupina a Chlapecká skupina*) je cíleně zaměřena na budování vlastní identity klientů a napomáhá jim tak v pochopení svého osobnostního růstu a prevenci rizikového chování. Ta dále příhodně vychází z IVýP klientů a je zahrnuta ve vzdělávání a vnitřním řádu střediska.

Kontakt s rodinou je klientům zajišťován, a to včetně pravidelných víkendových dnů pro rodinu v internátním oddělení, jejichž prostřednictvím je umožněno vzájemné sdílení zkušeností rodin, podpora při řešení problémů a rozvoje jejich výchovného působení na jejich děti. Každé oddělení také nabízí rodičům jedenkrát měsíčně podporu skupinovou formou, při kterých se společně s pracovníky střediska zabývají výchovným vedením rodičů jeho řešením a nastavením pravidel vzájemného soužití v rodinném prostředí. Výsledky vzdělávání v závěrečných zprávách jsou zpravidla zpracované na odborné úrovni. Výchovně vzdělávací postupy pro školní i rodinné prostředí jsou z obsahu většiny závěrečných zpráv zřejmé a prakticky realizovatelné.

V součinnosti se školami velmi dobře funguje nastavený proces postupného přechodu klienta z působnosti střediska, který usnadňuje jeho adaptaci při návratu do školního a rodinného prostředí. Ambulantní oddělení střediska zabezpečuje speciálně pedagogické a psychologické služby klientům s rizikem poruch chování nebo s již rozvinutými poruchami chování a negativních jevů v sociálním vývoji spojených projevy rizikového chování. Terénní služby ve formě programů pro školy a třídní kolektivy, pravidelné metodické podpory a vzdělávání pedagogů, podpory mateřských, základních a středních škol jsou aktivně školami využívány. To přispívá i k rychlejšímu zachycení potenciálních klientů a včasnému řešení jejich problémů.

Středisko má navázanou spolupráci s širokou základnou organizací, se kterými komplexně a efektivně řeší přístup a individuální nastavení péče o klienty. Novými webovými stránkami, v rámci terénní činnosti, prezentací na odborných konferencích a veřejnosti, distribucí informačních letáků a dalšími aktivitami se středisku v regionu Svitavska daří účinně rozšiřovat povědomí a výsledky o své činnosti. Tím se také navyšuje počet klientů, kterým středisko poskytuje svoje služby.

Prostřednictvím kmenových škol, pracovníků orgánu sociálně-právní ochrany dítěte, odborných pracovníků střediska a informací od klientů, kteří i po ukončení pobytu zůstali v ambulantní péči, středisko sleduje úspěšnost zvládnutí přechodu z pobytové péče a jejich další uplatnění. V některých nutných případech, kdy klient selhává, je celodenní a případně internátní pobyt prodloužen nebo opakován. Vždy se souhlasem všech zúčastněných stran a při jejich maximální součinnosti.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Nové prostory pro celodenní a ambulantní služby střediska ve Svitavách,
- zřízení celodenního oddělení v Poličce,

- účelné nastavení organizační struktury střediska a vymezení kompetencí vedoucích pracovníků,
- stabilizace personálního obsazení střediska,
- obsazení pozice interního psychologa a etopeda v každém oddělení,
- navýšení počtu pedagogických pracovníků s terapeutickým výcvikem,
- propracování motivačního hodnoticího systému,
- intenzivnější spolupráce s rodinami klientů rozvíjející jejich rodičovské kompetence a zodpovědnost.

Silné stránky

- Vedení střediska uplatňuje funkční systém řízení, který jasně vymezuje kompetence a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, předávání informací a způsob vzájemné spolupráce (2.1)
- efektivní a pravidelná spolupráce se zákonnými zástupci klientů a participujícími partnery zajišťující komplexnost péče o klienty (2.2)
- stabilní personální složení střediska a motivace pedagogických pracovníků vytváří příznivé podmínky pro realizaci výchovny a vzdělávání (2.3)
- aktivní a týmová spolupráce pedagogů a efektivní předávání získaných poznatků pro zkvalitňování výchovy a vzdělávání (3.3)
- vytvořené podmínky pro pravidelnou intervizi pedagogů a zajištění supervize externím odborníkem podporující profesní růst pedagogů (3.5)
- realizace preventivních aktivit (dívčí a chlapecké skupiny) přispívající k prevenci a zvládnutí projevů rizikového chování klientů (4.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nižší míra provázanosti individuálních výchovných plánů s reálně stanovenými individuálními cíli klientů, týdenními plány a vzdělávacím obsahem a časovým plánem školního vzdělávacího programu (1.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zvýšit provázanost individuálních výchovných plánů s dalšími dokumenty střediska pro jejich systematictější a efektivnější využití ve výchově a vzdělávání,
- zvážit organizaci porad celodenních oddělení mimo vzdělávací proces s klienty,
- stanovit lépe rozvržení výukových předmětů do kratších časových úseků,
- věnovat intenzivnější pozornost situacím, se kterými mohou mít klienti problémy ve svých kmenových školách,
- rozšířit zapojení klientů internátního oddělení do běžných činností spojených s péčí o domácnost.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenovací dekret ředitelky školské právnické osoby ze dne 23. 5. 2024
2. Koncepční záměr rozvoje Střediska výchovné péče Svitavska pro období červen 2024 až květen 2029
3. Školní vzdělávací program, s účinností od 1. 10. 2023
4. Vnitřní řád s účinností od 1. 12. 2023
5. Evidence klientů, školní rok 2023/2024
6. Osobní dokumentace klientů, stav k termínu inspekční činnosti (výběr)
7. Individuální výchovné plány, školní rok 2023/2024 (výběr)
8. Týdenní plány práce, školní rok 2023/2024 (výběr)
9. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví klientů, školní rok 2023/2024
10. Personální dokumentace zaměstnanců střediska (výběr)
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2023/2024
12. Výroční zpráva 2022/2023 z 26. 9. 2023
13. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-1119/20-E z 2. 2. 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

1. 7. 2024